

ترجمه فارسی^۱ کنوانسیون جبران تکمیلی خسارت هسته‌ای (۱۹۹۷)

سازمان انرژی اتمی ایران

معاونت امور بین‌المللی، حقوقی و مجلس

دفتر امور مجلس و معاهدات هسته‌ای

کارگروه تخصصی قوانین و مقررات

ویژه ارزیابی رژیم حقوقی بین‌المللی مسئولیت مدنی در قبال خسارت هسته‌ای

اسفندماه ۱۳۹۸

۱- ترجمه غیر رسمی، بر اساس متن انگلیسی سند INFCIRC/567 مورخ ۲۲ جولای ۱۹۹۸ و برگرفته از کتاب «نظام حقوقی بین‌المللی مسئولیت مدنی در قبال خسارت هسته‌ای» آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با ترجمه جناب آقای دکتر صالح ضایی پیش رباط می‌باشد.

کنوانسیون جبران تکمیلی خسارات هسته‌ای ۱۹۹۷

طرف‌های متعاقد

با تصدیق اهمیت اقدامات مقررشده در کنوانسیون وین در خصوص مسئولیت مدنی در قبال خسارت هسته‌ای و کنوانسیون پاریس در خصوص مسئولیت شخص ثالث در زمینه انرژی هسته‌ای و نیز قوانین ملی در خصوص جبران خسارت هسته‌ای مطابق با اصول این کنوانسیون‌ها،

با ابراز تمایل به ایجاد رژیم جهانی مسئولیت جهت تکمیل و توسعه این اقدامات به منظور افزایش میزان جبران خسارت؛ همین‌طور با تصدیق این‌که چنین رژیم جهانی مسئولیت موجب ترغیب همکاری منطقه‌ای و جهانی باهدف توسعه سطح بالاتری از ایمنی هسته‌ای بر اساس اصول مودت و همبستگی بین‌المللی خواهد شد؛

به نحو زیر توافق نمودند:

فصل اول

مقررات عمومی

ماده ۱

تعاریف

از نظر این کنوانسیون:

(الف) «کنوانسیون وین» به کنوانسیون وین ۲۱ می ۱۹۶۳ در خصوص مسئولیت مدنی در قبال خسارت هسته‌ای و هرگونه اصلاحی به آن که برای طرف متعاقد این کنوانسیون لازم‌الاجرا است، اطلاق می‌شود.

(ب) «کنوانسیون پاریس» به کنوانسیون پاریس ۲۹ جولای ۱۹۶۰ در خصوص مسئولیت شخص ثالث در زمینه انرژی هسته‌ای و هرگونه اصلاحی به آن که برای طرف متعاقد این کنوانسیون لازم‌الاجرا است، اطلاق می‌شود.

(پ) «حق برداشت ویژه» که از این پس به صورت اس دی آر (SDR) نامیده می‌شود به واحد محاسباتی تعیین شده از سوی صندوق بین‌المللی پول و مورد استفاده آن برای انجام عملیات و تراکنش‌ها خود، اطلاق می‌شود.

(ت) «راکتور هسته‌ای» به هر سازه دارای سوخت هسته‌ای اطلاق می‌شود، به ترتیبی که یک فرآیند زنجیره‌ای شکافت هسته‌ای خود نگهدار بتواند بدون منبع [چشمه] اضافی نوترون در آن انجام گیرد.

(ث) «دولت محل تأسیسات» در ارتباط با تأسیسات هسته‌ای، به طرف متعهدهی اطلاق می‌شود که در قلمرو آن، تأسیسات واقع شده باشد، یا در صورت عدم واقع شدن در قلمرو هیچ دولتی، به طرف متعهدهی اطلاق می‌شود که توسط آن یا به موجب اختیار آن، تأسیسات هسته‌ای فعالیت می‌کنند.

(ج) «خسارت هسته‌ای» عبارت است از:

۱. فوت یا آسیب شخصی؛

۲. تلف (مال) یا خسارت به مال؛

و هر یک از خسارت‌های زیر تا حدودی که قانون دادگاه صالح تعیین نموده باشد:

۳. زیان اقتصادی ناشی از تلف یا خسارت مورد اشاره در اجزاء (۱) و (۲) مادامی که مشمول اجزاء مذکور نباشد، چنانچه بر شخصی وارد شود که استحقاق دعوی نسبت به چنین فوت، آسیب تلف یا خسارت را داشته باشد.

۴. هزینه اقدامات بازسازی محیط‌زیست آسیب‌دیده، به جز موارد آسیب‌های ناچیز، در صورتی که چنین اقداماتی در عمل انجام شده یا قرار است انجام شود و مادامی که مشمول جزء (۲) نباشد؛

۵. عدم‌النفع ناشی از یک منفعت اقتصادی در هر کاربرد یا بهره‌مندی از محیط‌زیست که در نتیجه خسارت جدی به محیط‌زیست به وجود آمده باشد و مادامی که مشمول جزء (۲) نباشد؛

۶. هزینه‌های اقدامات پیشگیرانه و زیان و خسارت دیگر ناشی از چنین اقداماتی؛

۷. هر نوع زیان اقتصادی دیگر، غیر از زیان‌های ناشی از آسیب به محیط‌زیست، چنانچه قانون عمومی مسئولیت مدنی دادگاه صالح، مجاز کرده باشد.

در مورد اجزاء (۱) تا (۵) و (۷) فوق، تا حدودی که زیان یا خسارت به علت یا در نتیجه‌ی پرتوهای یون‌ساز ساطع شده به وسیله منبع پرتو درون یک تأسیسات هسته‌ای یا ساطع شده از سوخت هسته‌ای یا محصولات یا پسماند پرتوزا در درون یک تأسیسات هسته‌ای یا ماده هسته‌ای داخل شده، تولید شده یا فرستاده شده به تأسیسات هسته‌ای خواه منشاء آن خاصیت پرتوزای چنین ماده یا ترکیبی از خاصیت‌های پرتوزا یا خاصیت‌های سمی، انفجاری یا دیگر خاصیت‌های خطرناک چنین ماده‌ای باشد.

(ج) «اقدامات اعاده به وضع سابق» یعنی هر اقدام معقولی که مورد تایید مراجع ذیصلاح دولتی که اقدامات در آنجا انجام شده است، با هدف ترمیم یا بازسازی خسارت یا اجزاء نابود شده محیطزیست باشد، یا نشان دادن، چنانچه معقول باشد، ایجاد معادل این اجزاء در محیطزیست می‌باشد. قانون دولت محل ورود خسارت باید مشخص کند چه شخصی استحقاق انجام چنین اقداماتی را دارد.

(ح) «اقدامات پیشگیرانه» یعنی هر اقدام معقولی که توسط هر شخصی بعد از حادثه هسته‌ای به منظور پیشگیری یا حداقل نمودن خسارات اشاره شده در جزءهای (ج) (۱) تا (۵) یا (۷) انجام می‌شود، منوط به تأیید مراجع ذیصلاح که ضروری دانسته شده است به وسیله قانون دولتی که اقدامات در آنجا انجام می‌شود.

(خ) «حادثه هسته‌ای» به هر نوع رخداد یا مجموعه رخدادها با منشاء واحد اطلاق می‌شود که سبب خسارت هسته‌ای گردیده یا موجد خطر جدی و قریب‌الوقوع سبب چنین خسارتی، البته صرفاً در مورد اقدامات پیشگیرانه می‌شود.

(د) «ظرفیت هسته‌ای نصب‌شده» برای هر یک از طرف‌های متعاقد به معنی به کل تعداد واحدهای تعیین شده توسط فرمول مندرج در بند ۲ ماده ۴ اطلاق می‌گردد و «قدرت گرمایی» حداکثر قدرت گرمایی است که توسط مراجع صلاحیت‌دار ملی تجویز شده است.

(ذ) «قانون دادگاه صالح» به قانون دادگاهی اطلاق می‌شود که بر اساس این کنوانسیون صلاحیت دارد از جمله هر قاعده‌ای از قانون مزبور که مربوط به تعارض قوانین است.

(ر) «اقدامات معقول» یعنی اقداماتی که بر اساس قانون دادگاه صالح، با لحاظ تمام شرایط مناسب و متناسب تشخیص داده می‌شود، از قبیل -

(۱) ماهیت و گستره خسارت وارده در مورد اقدامات پیشگیرانه، ماهیت و گستره خطر (ریسک) چنین خسارتی؛

(۲) گستره تأثیر احتمالی که چنین اقداماتی در زمان انجام آن‌ها داشته است؛ و

(۳) تخصص علمی و فنی مربوطه.

ماده ۲

هدف و دامنه کاربرد

۱. هدف این کنوانسیون تکمیل نظام جبران خسارت پیش‌بینی شده به موجب قانون ملی است که:

(الف) یکی از اسناد اشاره شده در بندهای (الف) و (ب) ماده ۱ را اجرا می‌کنند یا

(ب) مقررات ضمیمه این کنوانسیون را اجرا می‌نمایند.

۲. نظام این کنوانسیون به خسارت هسته‌ای اعمال خواهد شد که بهره‌بردار تأسیسات هسته‌ای صلح‌آمیز واقع شده در قلمرو یکی از طرف‌های متعاقد بر اساس یکی از دو کنوانسیون اشاره شده در ماده ۱ یا قانون ملی مذکور در جزء (ب) بند ۱ این ماده در قبال آن مسئول است.

۳. ضمیمه اشاره شده در جزء (ب) بند ۱ جز لاینفک این کنوانسیون محسوب می‌شود.

فصل دوم

جبران خسارت

ماده ۳

تعهدات

۱. جبران خسارت هسته‌ای هر واقعه هسته‌ای با روش‌های زیر باید اطمینان حاصل شود:

(الف) (۱) دولت محل تأسیسات از دسترسی به ۳۰۰ میلیون حق برداشت مخصوص یا مبلغ بیشتر را که در هر زمانی قبل از وقوع حادثه هسته‌ای که می‌تواند میزان آن را برای امین (کنوانسیون) مشخص نماید، یا مبلغ انتقالی به‌موجب جزء (۲) اطمینان حاصل خواهد کرد.

(۲) طرف متعاقد می‌تواند برای حداکثر ۱۰ سال از تاریخ گشایش کنوانسیون برای امضاء، مبلغ انتقالی حداقل ۱۵۰ میلیون حق برداشت ویژه برای هر حادثه هسته‌ای که در طول آن مدت رخ می‌دهد برقرار نماید.

(ب) بجز مبلغ فراهم‌شده به‌موجب بند (الف) این ماده، طرف‌های متعاقد وجوه عمومی به‌موجب فرمول معین شده در ماده ۴ را باید فراهم نمایند.

۲. (الف) جبران خسارت هسته‌ای به‌موجب جزء (الف) بند ۱ باید عادلانه و بدون تبعیض بر مبنای تابعیت، اقامتگاه یا محل سکونت توزیع شود. مشروط بر این‌که قانون دولت محل تأسیسات بتواند، با رعایت تعهدات آن دولت بر اساس دیگر کنوانسیون‌های مربوط به مسئولیت هسته‌ای، خسارت بوجود آمده در یک طرف غیر متعاقد را مستثنی نماید

(ب) جبران خسارت هسته‌ای به‌موجب بند ۱(ب)، با رعایت ماده ۵ و جزء ۱(ب) ماده ۱۱، باید عادلانه و بدون تبعیض بر مبنای تابعیت، اقامتگاه یا محل سکونت توزیع شود.

۳. چنانچه برای جبران خسارت هسته‌ای به کل مبلغ تحت بند ۱(ب) نیاز نباشد، سهم مشارکت باید به نسبت کاهش یابد.

۴. منفعت و هزینه‌های مورد رای دادگاه در دعاوی جبران خسارت هسته‌ای، علاوه بر مبلغ مقرر شده در بند ۱(الف) و (ب)، قابل پرداخت می‌باشند و باید با تسهیم واقعی مقرر در بند ۱(الف) و (ب)، به ترتیب / حسب مورد، توسط بهره‌بردار، طرف متعاهدی که در قلمرو آن تاسیسات هسته‌ای بهره‌بردار واقع شده است، و متفقا طرف‌های متعاهد متناسب باشد.

ماده ۴

محاسبه تسهیم

۱. فرمول تسهیم که بر اساس آن طرف‌های متعاهد باید وجوه عمومی اشاره شده در جزء (ب) بند (۱) ماده (۳) را تامین نمایند باید به نحو زیر تعیین شود:

(الف) (۱) مبلغی که باید حاصل ضرب ظرفیت هسته‌ای نصب شده آن طرف متعاهد در تعداد ۳۰۰ حق برداشت ویژه برای هر واحد ظرفیت [هسته‌ای] نصب شده باشد و

(۲) مبلغی که با اعمال نسبت بین نرخ ارزیابی ملل متحد برای آن طرف متعاهد در سال قبل از وقوع حادثه هسته‌ای تعیین شده است، و مجموع چنین برآوردها / تقویم برای تمام طرف‌های متعاهد تا ۱۰ درصد مجموع مبالغ محاسبه شده برای تمام طرف‌های متعاهد به موجب جزء (۱) [تعیین می‌شود].

(ب). با رعایت جزء (پ)، سهم هر طرف متعاهد باید مجموع مبالغ اشاره شده در جزء (۱) و (۲) (الف) باشد، مشروط بر این که دولت‌های فاقد راکتور هسته‌ای با حداقل نرخ ارزیابی ملل متحد نباید ملزم به تسهیم شوند.

(پ). حداکثر سهم که ممکن است هر طرف متعاهد، بجز دولت محل تأسیسات، به موجب جزء (ب) برای هر حادثه هسته‌ای متقبل شود نباید از درصد معین شده برای آن [دولت] از مجموع تسهیم همه طرف‌های متعاهد تجاوز نماید. برای یک طرف متعاهد خاص، درصد تعیین شده باید درصد نرخ ارزیابی ملل متحد اعلام شده برای آن [طرف متعاهد] بعلاوه ۸ واحد درصد باشد. اگر، در زمانی که حادثه رخ می‌دهد، کل ظرفیت نصب شده بیان شده توسط طرف‌های این کنوانسیون در سطح ۶۲۵,۰۰۰ واحد یا بالاتر باشد، این درصد باید یک واحد درصد افزایش یابد. در صورت فزونی ظرفیت نصب شده از ۶۲۵,۰۰۰ واحد، برای افزایش هر ۷۵,۰۰۰ واحد، این [درصد معین شده] باید یک واحد درصد اضافی افزایش یابد.

۲. فرمول برای هر راکتور هسته‌ای واقع شده در قلمرو طرف متعاهد، ۱ واحد برای هر مگاوات قدرت حرارتی می‌باشد. فرمول باید بر اساس قدرت حرارتی راکتورهای هسته‌ای که در تاریخ حادثه هسته‌ای در فهرست مسلم که به موجب ماده ۸ اظهار و به روز رسانی شده است محاسبه شود.

۳. به هدف محاسبه تسهیم، یک راکتور هسته‌ای باید از تاریخی که عناصر سوخت هسته‌ای برای نخستین بار در راکتور هسته‌ای بارگذاری می‌شود مدنظر قرار گیرد. یک راکتور هسته‌ای باید از محاسبه خارج شود هنگامی که

تمامی عناصر سوخت به طور دائمی از قلب راکتور خارج و به طور ایمن بر اساس روش‌های اجرایی مصوب انبار شده باشند.

ماده ۵ قلمرو جغرافیایی

۱. مبالغ تأمین شده بر اساس جزء (ب) بند (۱) ماده ۳ باید اعمال شود به خسارت هسته‌ای که وارد شده است:

(الف) در قلمرو یک طرف متعاقد؛ یا

(ب) در یا فراز مناطق دریایی فراتر از دریای سرزمینی طرف متعاقد:

(۱) روی عرشه کشتی یا به کشتی که پرچم یک طرف متعاقد را به برافراشته یا در عرشه هواگرد یا به هواگردی که در قلمرو یک طرف متعاقد ثبت گردیده یا به جزیره مصنوعی، تأسیسات یا سازه تحت صلاحیت یک طرف متعاقد؛ یا

(۲) به تبعه یک طرف متعاقد؛

به استثنای خسارتی که در یا فراز دریای سرزمینی دولتی که طرف این کنوانسیون نیست به وجود می‌آید؛ یا

(پ) در یا فراز منطقه انحصاری اقتصادی یا در فلات قاره یک طرف متعاقد در رابطه با اکتشاف یا استخراج منابع طبیعی آن منطقه انحصاری اقتصادی یا فلات قاره؛

مشروط بر این که دادگاه‌های یک طرف متعاقد بر اساس ماده ۱۳ دارای صلاحیت باشد.

۲. دولت امضاء کننده یا الحاق شونده می‌تواند در زمان امضا یا الحاق به این کنوانسیون یا در هنگام تودیع سند تصویب خود، اعلام نماید که در اعمال بند (۱)(ب)(۲)، افراد یا گروه‌های معینی از آن، که بر اساس قانون آن دارای سکونت داریم سرزمینش هستند همانند اتباع خودش می‌باشند.

۳- در این ماده عبارت «تبعه طرف متعاقد» باید طرف متعاقد یا هر یک از تقسیمات فرعی تشکیل‌دهنده آن یا یک شرکت مدنی، یا هر نهاد عمومی یا خصوصی خواه با شخصیت حقوقی یا غیر آن که در سرزمین طرف متعاقد دایر شده است را شامل باشد.

فصل سوم سازماندهی وجوه

ماده ۶

اطلاع رسانی خسارت هسته‌ای

بدون لطمه به تعهداتی که طرف‌های متعاقد ممکن است بر اساس دیگر موافقت‌نامه‌های بین‌المللی داشته باشند، طرف متعاهدی که دادگاه‌های آن دارای صلاحیت‌اند باید به دیگر طرف‌های متعاقد درباره حادثه هسته‌ای اطلاع دهد به محض آنکه مشخص شد خسارت ناشی از آن حادثه فراتر است، یا احتمال دارد فراتر رود، از مبلغ در دسترس بر اساس ماده (۳)(۱)(الف) و ممکن است تسهیم بر اساس ماده (۳)(۱)(ب) نیاز باشد. طرفین متعاقد باید بدون تاخیر تمام تمهیدات لازم برای تعیین روش اجرایی ارتباطشان در این خصوص را انجام دهند.

ماده ۷

درخواست وجوه

۱. پس از اطلاع رسانی مذکور در ماده ۶، و با رعایت ماده (۱۰)(۳)، طرف متعاهدی که دادگاه‌های آن دارای صلاحیت-اند، باید از دیگر طرف‌های متعاقد درخواست نماید میزان وجوه عمومی نیاز شده به موجب ماده (۳)(۱)(ب) را تا حدی و وقتی که واقعا نیاز است فراهم آورند و در صورت این وجوه صلاحیت انحصاری خواهد داشت.
۲. مستقل از مقررات موجود یا آتی مربوط به وجه رایج یا انتقالات، طرف‌های متعاقد باید انتقال و پرداخت سهم تامین شده به موجب ماده (۳)(۱)(ب) را بدون هیچ‌گونه محدودیتی اجازه دهند.

ماده ۸

فهرست تأسیسات هسته‌ای

۱. هر دولت متعاقد به هنگام تودیع سند تصویب، پذیرش، تنفیذ یا الحاق، فهرست کامل تمام تأسیسات هسته‌ای اشاره شده در ماده (۴)(۳) را به امین مکاتبه کند این فهرست باید شامل مشخصات لازم به منظور محاسبه تسهیم باشد.
۲. هر دولت متعاقد باید فوراً تمام اصلاحات انجام شده در فهرست را به امین مکاتبه کند. هرکجا که این اصلاحات شامل اضافه شدن تأسیسات هسته‌ای باشد، باید حداقل سه ماه قبل از زمان پیش‌بینی شده ورود ماده هسته‌ای به آن تأسیسات مکاتبه شود.
۳. اگر طرف متعاقد بر این نظر باشد که مشخصات، یا هر اصلاح صورت گرفته نسبت به فهرست ارسالی توسط دولت متعاقد به موجب بندهای (۱) و (۲)، مطابق با قیود نمی‌باشد، می‌تواند اعتراض خود بدان را با ارائه آن‌ها به امین ظرف سه ماه از زمان دریافت ابلاغیه بر اساس بند ۵ مکاتبه نماید. امین باید بی‌درنگ این اعتراض را به دولتی که اعتراض

نسبت به اطلاعات آن صورت گرفته مکاتبه نماید. هر نوع تفاوت حل نشده باید بر اساس آیین حل اختلاف مقرر در ماده ۱۶ مورد بررسی قرار گیرد.

۴. امین باید فهرست مسلم شده تأسیسات هسته‌ای به‌موجب این ماده را نگهداری، به روز رسانی و هر سال بین تمام دولت‌های عضو توزیع نماید. چنین فهرستی باید شامل تمام مشخصات و اصلاحات اشاره شده در این ماده باشد، برداشت این است که اعتراضات تسلیم شده بر اساس این ماده، چنانچه برقرار باشند، باید به تاریخی که آن‌ها صورت گرفته عطف به ماسبق شود.

۵. امین باید در کوتاه‌ترین زمان ممکن اطلاعات و اعتراضات دریافتی به‌موجب این ماده را به طرف‌های متعاقد ابلاغ کند.

ماده ۹

حق رجوع

۱. هر طرف متعاقد باید قانونی وضع نماید تا به‌موجب آن هر دو طرف متعهدی که تأسیسات هسته‌ای بهره‌بردار مسئول در آن واقع گردیده و دیگر طرف‌های متعهدی که تسهیم به‌موجب ماده ۳ (۱) (ب) را پرداخت نموده‌اند، بتوانند از حق رجوع بهره‌بردار تا میزانی که او از چنین حقی به‌موجب یا یکی از کنوانسیون‌های اشاره شده در ماده (۱) یا قانون ملی مذکور در ماده (۲) (۱) (ب) برخوردار است و تا میزانی که تسهیم توسط هر یک از طرف‌های متعاقد صورت گرفته است بهره‌مند شوند.

۲. قانون طرف متعهدی که در سرزمین آن تأسیسات هسته‌ای بهره‌بردار مسئول واقع شده است می‌تواند مقرر نماید که وجوه عمومی تأمین شده بر اساس این کنوانسیون از چنین بهره‌برداری قابل مطالبه / وصول است چنانچه خسارت نتیجه تقصیر او باشد.

۳. طرف متعهدی که دادگاه‌های آن دارای صلاحیت قضایی هستند می‌تواند حق رجوع مقرر در بندهای ۱ و ۲ را از جانب طرف‌های متعهدی که سهم داده‌اند اعمال نماید.

ماده ۱۰

پرداخت‌ها، دعاوی

۱. نظام پرداخت‌ها که بر اساس آن وجوه مورد نیاز تحت ماده ۳ (۱) باید تامین شود و نظام تقسیم آن، باید نظام پرداخت طرف متعهدی باشد که دادگاه‌های آن صلاحیت قضایی دارند.

۲. هر طرف متعاقد باید اطمینان حاصل نماید که اشخاص زیان دیده می‌توانند حقوق جبران خسارت خود را بدون اقامه دعوی جداگانه بر اساس منشاء وجوه که برای چنین جبران خسارتی پیش‌بینی شده است اعمال نمایند و طرف‌های متعاقد می‌توانند در دعاوی علیه بهره‌بردار مسئول ورود نمایند.

۳. هیچ طرف متعاقدی نباید ملزم به تأمین وجوه عمومی اشاره شده در ماده ۳ (۱) (ب) شود چنانچه وجوه اشاره شده در ماده ۳ (۱) (الف) برای دعاوی جبران خسارت کافی باشد.

ماده ۱۱

تخصیص وجوه

مبالغ تأمین شده بر اساس ماده ۳ (۱) (ب) باید به شرح زیر توزیع شود:

۱. (الف) ۵۰ درصد وجوه باید برای دعاوی جبران خسارت هسته‌ای که در یا خارج از دولت محل تأسیسات وارد آمده است فراهم باشد.

(ب) ۵۰ درصد وجوه باید برای دعاوی جبران خسارت هسته‌ای که خارج از قلمرو دولت محل تأسیسات وارد آمده است فراهم باشد، تا حدی که چنین دعاوی بر اساس جزء (الف) جبران نشده باشند.

(پ) در صورتی که مبالغ تأمین شده بر اساس ماده ۳ (۱) (الف) کمتر از ۳۰۰ میلیون حق برداشت ویژه باشد:

(۱) مبلغ بند ۱ (الف) با همان درصدی که مبلغ کمتر از ۳۰۰ میلیون حق برداشت ویژه بر اساس ماده ۳ (۱) (الف) تأمین شده است، باید کاهش یابد، و

(۲) مبلغ بند ۱ (ب) با مبلغی که کاهش آن بر اساس جزء (۱) محاسبه شده است، باید افزایش یابد.

۲. چنانچه طرف متعاقد، مطابق ماده ۳ (۱) (الف)، قابلیت استفاده بدون تبعیض مبلغ حداقل ۶۰۰ میلیون حق برداشت ویژه را اطمینان دهد، که این برای امین قبل از وقوع حادثه هسته‌ای مشخص شده باشد، همه وجوه اشاره شده در ماده ۳ (۱) (الف) و (ب) باید، علی‌رغم وجود مقررات بند ۱، برای جبران خسارت هسته‌ای وارد آمده در و خارج از دولت محل تأسیسات فراهم باشد.

فصل چهارم اعمال اختیارات

ماده ۱۲

۱. بجز در مواردی که این کنوانسیون طور دیگری مقرر می‌نماید، هر یک از طرفین متعاقد می‌تواند اختیاراتی که به وسیله کنوانسیون وین یا کنوانسیون پاریس اعطا گردیده است اعمال نماید و مقرراتی که به بر اساس آن‌ها وضع شده است ممکن است علیه طرف‌های متعاقد دیگر باهدف تأمین وجوه عمومی اشاره شده در ماده ۳ (۱) (ب) مورد استناد قرار گیرد.

۲. هیچ چیز در این کنوانسیون نباید مانع وضع مقررات از سوی طرف‌های متعاقد خارج از شمول کنوانسیون وین یا کنوانسیون پاریس و این کنوانسیون شود، مشروط بر این که چنین مقرراتی نباید متضمن تعهد اضافی از جانب طرف‌های متعاقد دیگر باشد، و مشروط بر آنکه خسارت در طرف متعهده‌ای که در قلمرو آن تأسیسات هسته‌ای وجود ندارد نباید از چنین جبران خسارات بیشتر به دلیل فقدان عمل متقابل مستثنی شود.

۳. (الف) هیچ چیز در این کنوانسیون نباید مانع از ورود طرف‌های متعاقد به موافقت‌نامه‌های منطقه‌ای یا دیگر موافقت‌نامه‌ها به منظور اجرای تعهداتشان بر اساس ماده (۳) (۱) (الف) یا تأمین وجوه بیشتر برای جبران خسارت هسته‌ای شود، به شرطی که این (ورود) نباید متضمن تعهدات بیشتر بر اساس این کنوانسیون برای طرف‌های متعاقد دیگر باشد.

(ب) طرف متعهده‌ای که قصد ورود به چنین موافقت‌نامه‌ای دارد باید قصد خود را به اطلاع تمامی طرف‌های متعاقد دیگر برساند. موافقت‌نامه‌های منعقد شده باید به اطلاع امین برسد.

فصل ۵

صلاحیت رسیدگی و قانون حاکم

ماده ۱۳

صلاحیت رسیدگی

۱. بجز مواردی که در این ماده به طور دیگری مقرر شده است، صلاحیت رسیدگی بر دعاوی مربوط به خسارت هسته‌ای ناشی از حادثه هسته‌ای فقط با دادگاه‌های طرف متعهده‌ای است که در آن حادثه هسته‌ای رخ داده است.

۲. در موردی که حادثه هسته‌ای در منطقه انحصاری اقتصادی طرف متعاقد یا، چنانچه چنین منطقه‌ای ایجاد نشده باشد، در منطقه‌ای که از حدود منطقه انحصاری اقتصادی تجاوز نکند، و می‌توانست توسط آن طرف متعاقد ایجاد شود، رخ دهد صلاحیت رسیدگی بر دعاوی مربوط به خسارت هسته‌ای ناشی از حادثه هسته‌ای باید، برای هدف این

کنوانسیون، فقط با دادگاه‌های آن طرف باشد. جمله قبل در صورتی باید اعمال شود که طرف متعاقد چنین منطقه‌ای را قبل از وقوع حادثه هسته‌ای به امین اطلاع داده باشد. هیچ چیز در این بند نباید به گونه‌ای تفسیر گردد که اعمال صلاحیت رسیدگی به صورت مغایر حقوق بین‌الملل دریاها، منجمله کنوانسیون ملل متحد راجع به حقوق دریاها، مجاز شود. با وجود این، چنانچه اعمال چنین صلاحیت رسیدگی مغایر با تعهدات آن طرف به موجب ماده ۱۱ کنوانسیون وین یا ماده ۱۳ کنوانسیون پاریس نسبت به دولتی که طرف این کنوانسیون نیست باشد صلاحیت باید بر اساس آن مقررات تعیین شود.

۳. در مواردی که حادثه هسته‌ای در قلمرو هیچ‌یک از طرف‌های متعاقد یا در منطقه اطلاع داده شده به موجب بند ۲ رخ نداده باشد، یا مکان حادثه هسته‌ای با قطعیت قابل تعیین نباشد، صلاحیت رسیدگی بر دعوی خسارت هسته‌ای ناشی از حادثه هسته‌ای با دادگاه‌های دولت محل تأسیسات خواهد بود.

۴. در موردی که صلاحیت رسیدگی بر دعوی خسارت هسته‌ای ناشی از حادثه هسته‌ای با دادگاه‌های بیش از یک طرف متعاقد باشد، این طرف‌های متعاقد باید از طریق موافقت‌نامه تعیین کنند دادگاه‌های کدام طرف متعاقد باید صلاحیت رسیدگی داشته باشند.

۵. حکم صادره از سوی دادگاه‌های طرف متعاهدی که دادگاه‌های آن صلاحیت رسیدگی دارند و به‌طور متداول غیرقابل تجدید نظر است، می‌بایست مورد شناسایی قرار گیرد مگر:

(الف) در موردی که حکم به وسیله تقلب حاصل شده است.

(ب) در موردی که به طرف محکوم‌علیه فرصت عادلانه دفاع از دعوی اعطا نشده باشد؛ یا

(پ) در موردی که حکم برخلاف نظم عمومی طرف متعاهدی باشد که در قلمرو آن شناسایی درخواست شده است، یا (حکم) مطابق با استانداردهای بنیادین عدالت نباشد.

۶. حکمی که بر اساس بند ۵ شناسایی شده است باید، به محض ارائه برای اجرا بر اساس تشریفات مقرر به وسیله قانون طرف متعاهدی که اجرا در آن درخواست شده است، به گونه‌ای قابل اجرا باشد که حکم دادگاه آن طرف متعاقد اجرا می‌شود. ماهیت دعوی که راجع به آن حکم صادر شده است، نباید مشمول جریان رسیدگی بیشتر شود.

۷. نتیجه حل و فصل نسبت به پرداخت غرامت از محل وجوه عمومی اشاره شده در ماده ۳ (۱) (ب) بر اساس شرایط مقرر به وسیله قانون ملی، باید از سوی سایر طرف‌های متعاقد شناسایی شود.

ماده ۱۴

قانون قابل اعمال

۱. یا کنوانسیون وین یا کنوانسیون پاریس یا ضمیمه این کنوانسیون، حسب مورد، باید به حادثه هسته‌ای اعمال شود و [اعمال] دیگر [اسناد] منتفی است.

۲. با رعایت مقررات این کنوانسیون، کنوانسیون وین یا کنوانسیون پاریس، حسب مورد، قانون قابل اعمال باید قانون دادگاه صالح باشد.

ماده ۱۵

حقوق بین الملل عمومی

این کنوانسیون به حقوق و تعهدات طرف‌های متعاقد بر اساس قواعد عام حقوق بین الملل عمومی خدشه‌ای وارد نخواهد کرد.

فصل ششم

حل اختلافات

ماده ۱۶

۱. در صورت بروز اختلاف بین طرف‌های متعاقد در خصوص تفسیر یا اعمال این کنوانسیون، طرف‌های اختلاف باهدف حل اختلاف از طریق مذاکره یا دیگر روش‌های حل مسالمت‌آمیز اختلافات که برای آن‌ها قابل پذیرش است با یکدیگر مشورت خواهند نمود.

۲. چنانچه اختلاف با ویژگی اشاره شده در بند ۱ ظرف مدت شش ماه از زمان درخواست مشورت بر اساس بند ۱ این ماده حل نشود، این (اختلاف) باید، به درخواست هر یک از طرف‌های اختلاف، برای تصمیم‌گیری به داوری یا دیوان بین‌المللی دادگستری ارجاع شود. در موردی که اختلاف به داوری ارجاع می‌شود، چنانچه، ظرف شش ماه از تاریخ درخواست، طرفین نتوانند در خصوص سازماندهی داوری به توافق برسند، هر کدام از طرف‌ها می‌تواند از رئیس دیوان بین‌المللی دادگستری یا دبیر کل ملل متحد درخواست انتصاب یک یا چند داور نماید. در موارد درخواست‌های متعارض از جانب طرف‌های اختلاف، درخواست از دبیر کل ملل متحد باید تقدم داشته باشد.

۳. هنگام تنفیذ، پذیرش و تصویب یا الحاق به این کنوانسیون، یک دولت می‌تواند اعلام کند که خود را به یک یا هر دو روش حل اختلاف مقرر شده در بند ۲ این ماده ملزم نمی‌داند در اینصورت سایر طرف‌های متعاقد در ارتباط با طرف

متعهدی که چنین اعلامیه‌ای نسبت به آن لازم الاجراء است به روش‌های حل اختلاف مقرر در بند ۲ این ماده ملزم نخواهند بود.

۴. طرف متعهدی که بر اساس بند ۳ این ماده اعلامیه‌ای صادر نموده است در هر زمان می‌تواند اعلامیه خود را بااطلاع به امین مسترد نماید.

فصل هفتم

مقررات پایانی

ماده ۱۷

امضاء

این کنوانسیون باید برای امضاء، تمام دولت‌ها در مقر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در وین از تاریخ ۲۹ سپتامبر ۱۹۹۷ تا اجرایی شدن آن مفتوح باشد.

ماده ۱۸

تنفیذ، پذیرش، تصویب

۱. این کنوانسیون مستلزم تنفیذ، پذیرش یا تصویب توسط دولت‌های امضاء کننده است. سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب صرفاً از جانب دولتی پذیرفته خواهد شد که طرف یا کنوانسیون وین یا کنوانسیون پاریس باشد، یا دولتی که اعلام می‌کند که قانون ملی آن مطابق مقررات ضمیمه این کنوانسیون است، مشروط بر این‌که، در صورتی که دولتی در سرزمین خود تأسیسات هسته‌ای تعریف شده در کنوانسیون ۱۷ ژوئن ۱۹۹۴ دارد، دولت متعاقد آن کنوانسیون باشد.

۲. اسناد تنفیذ، پذیرش یا تصویب باید نزد مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، که به‌عنوان امین این کنوانسیون انجام وظیفه می‌نماید تودیع شود.

۳. طرف‌های متعاقد رونوشتی، در قالب یکی از زبان‌های رسمی ملل متحد، از مقررات قانون ملی خود اشاره شده در ماده ۲ (۱) و اصلاحات آن، شامل تصریحات صورت گرفته به‌موجب ماده ۳ (۱) (الف)، ماده ۱۱ (۲)، یا مبلغ علی‌الحساب به‌موجب ماده ۳ (۱) (الف) (۲) را به امین ارائه خواهند داد. امین باید رونوشت این مقررات را به سایر طرف‌های متعاقد توزیع کند.

ماده ۱۹

الحاق

۱. بعد از لازم‌الاجرا شدن، هر دولتی که این کنوانسیون را امضاء نموده است می‌تواند به آن ملحق شود. سند الحاق صرفاً از جانب دولتی پذیرفته خواهد شد که طرف یا کنوانسیون وین یا کنوانسیون پاریس باشد، یا دولتی که اعلام می‌کند که قانون ملی آن مطابق مقررات ضمیمه این کنوانسیون است، مشروط بر این‌که، در صورتی که دولتی در سرزمین خود تأسیسات هسته‌ای تعریف شده در کنوانسیون ایمنی هسته‌ای ۱۷ ژوئن ۱۹۹۴ دارد، دولت متعهد آن کنوانسیون باشد.

۲. اسناد الحاق باید نزد مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تودیع شود.

۳. طرف‌های متعهد رونوشتی، در قالب یکی از زبان‌های رسمی ملل متحد، از مقررات قانون ملی خود اشاره شده در ماده ۲ (۱) و اصلاحات آن، شامل تصریحات صورت گرفته به موجب ماده ۳ (۱) (الف)، ماده ۱۱ (۲)، یا مبلغ علی‌الحساب به موجب ماده ۳ (۱) (الف) (۲) را به امین ارائه خواهند داد. امین باید رونوشت این مقررات را به سایر طرف‌های متعهد توزیع کند.

ماده ۲۰

لازم‌الاجرا شدن

۱. این کنوانسیون باید لازم‌الاجرا شود در نودمین روز پس از تاریخی که در آن حداقل ۵ دولت با دست‌کم ۴۰۰,۰۰۰ واحد ظرفیت هسته‌ای نصب‌شده سند اشاره شده در ماده ۱۸ را تودیع نمایند.

۲- برای هر دولتی که متعاقباً این کنوانسیون مورد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق قرار گیرد، این [کنوانسیون] باید در نودمین روز پس از تودیع چنین سندی لازم‌الاجرا شود.

ماده ۲۱

کناره‌گیری

۱. هر یک از طرف‌های متعهد می‌تواند از طریق اطلاع کتبی به امین از این کنوانسیون کناره‌گیری نماید.

۲. کناره‌گیری یک سال پس از تاریخ دریافت اعلامیه توسط امین لازم‌الاجراء خواهد شد.

ماده ۲۲

خاتمه عضویت

۱. هر طرف متعهدی که عضویت آن‌ها خواه در کنوانسیون وین با کنوانسیون پاریس خاتمه پیدا کند باید مراتب و تاریخ چنین خاتمه‌ای را به اطلاع امین برساند. آن تاریخ باید عضویت چنین طرف متعهدی در این کنوانسیون خاتمه پیدا کند مگر این که قانون ملی آن با مقررات ضمیمه این کنوانسیون مطابقت داشته و آن به اطلاع امین رسیده باشد و رونوشتی از مقررات قانونی ملی آن به یکی از زبان‌های رسمی ملل متحد به وی ارائه شده باشد. امین باید چنین رونوشت را برای سایر طرف‌های متعهد توزیع کند.

۲. هر طرف متعهدی که مطابقت قانون ملی آن با مقررات ضمیمه این کنوانسیون خاتمه پیدا کند و طرف خواه کنوانسیون وین یا کنوانسیون پاریس نباشد باید مراتب و تاریخ چنین خاتمه‌ای را به اطلاع امین برساند. در آن تاریخ باید عضویت چنین طرف متعهدی در این کنوانسیون خاتمه پیدا کند.

۳. هر طرف متعهدی که در قلمرو خود دارای تأسیسات هسته‌ای به مفهوم تعریف شده در کنوانسیون ایمنی هسته‌ای است به عضویت در آن کنوانسیون خاتمه دهد باید مراتب و تاریخ چنین خاتمه‌ای را به اطلاع امین برساند. در آن تاریخ، علی‌رغم مقررات بندهای ۱ و ۲، باید عضویت چنین طرف متعهدی در کنوانسیون حاضر خاتمه پیدا خواهد کرد.

ماده ۲۳

استمرار حقوق و تعهدات قبلی

بدون توجه به کناره‌گیری بر اساس ماده ۲۱ یا خاتمه عضویت بر اساس ماده ۲۲، مقررات این کنوانسیون به هر خسارت هسته‌ای ناشی از حادثه هسته‌ای که قبل از چنین کناره‌گیری یا خاتمه عضویت رخ داده است باید اعمال شود.

ماده ۲۴

بازنگری و اصلاحات

۱. امین، پس از مشورت با طرف‌های متعهد، می‌تواند اجلاسی (کنفرانسی) با هدف بازنگری یا اصلاح این کنوانسیون برگزار نماید.

۲. امین به درخواست دست‌کم یک سوم تمامی طرف‌های متعهد باید اجلاس (کنفرانس) طرف‌های متعهد را برای بازنگری یا اصلاح این کنوانسیون برگزار کند.

ماده ۲۵

روش ساده اصلاح

۱. چنانچه یک سوم طرف‌های متعاقد به طور آشکار ابراز تمایل نمایند، اجلاس طرف‌های متعاقد به منظور اصلاح مبالغ پرداخت غرامت اشاره شده در ماده ۳ (الف) و (ب) یا دسته‌بند‌های تأسیسات منجمله تسهیم قابل پرداخت برای آن‌ها، اشاره شده در ماده ۴ (۳)، باید توسط امین برگزار شود.

۲. تصمیم‌گیری در خصوص قبول اصلاحیه پیشنهادی باید از طریق رأی‌گیری باشد. اصلاحات باید قبول شود چنانچه رأی منفی وجود نداشته باشد.

۳. امین باید هر اصلاح قبول شده بر اساس بند ۲ را به اطلاع تمام طرف‌های متعاقد برساند. اصلاحیه باید پذیرفته شده تلقی شود چنانچه ظرف مدت سی و شش ماه پس از آنکه آن اطلاع داده شد، تمام طرف‌های متعاقد در زمان قبول اصلاحیه پذیرش خود را به امین اطلاع دهند. اصلاحیه ۱۲ ماه پس از پذیرش برای تمام طرف‌های متعاقد باید لازم الاجرا شود.

۴. چنانچه، ظرف مدت ۳۶ ماه از تاریخ اطلاع برای پذیرش، اصلاحیه بر اساس بند ۳ پذیرفته نشود، اصلاحیه باید رد شده محسوب شود.

۵. وقتی اصلاحیه بر اساس بند ۲ قبول شد اما دوره ۳۶ ماهه پذیرش آن بر اساس بند ۳ سپری نشده باشد، دولتی که طرف این کنوانسیون در آن دوره می‌شود باید به اصلاحیه، چنانچه لازم الاجرا شده باشد، مقید باشد. دولتی که طرف این کنوانسیون بعد از آن دوره شود باید به اصلاحیه‌هایی که بر اساس بند ۳ پذیرفته شده‌اند مقید باشد. در موارد اشاره شده در بند حاضر، در تاریخ موخر، وقتی اصلاحیه‌ای لازم الاجرا شد طرف متعاقد باید به اصلاحیه مقید باشد، یا وقتی که این کنوانسیون برای آن طرف متعاقد لازم الاجرا شد.

ماده ۲۶

وظایف امین

علاوه بر وظایف مقرر شده بر اساس مواد دیگر این کنوانسیون، امین باید فوراً موارد زیر را به اطلاع طرف‌های متعاقد و تمام دولت‌های دیگر و نیز دبیر کل سازمان همکاری و توسعه اقتصادی برساند:

(الف) هر امضای این کنوانسیون؛

(ب) هر تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق مرتبط به این کنوانسیون؛

(پ) لازم الاجرا شدن این کنوانسیون؛

(ت) اعلامیه‌های دریافتی به‌موجب ماده ۱۶؛

(ث) هر کناره‌گیری دریافتی به‌موجب ماده ۲۱، یا اعلامیه دریافتی به‌موجب ماده ۲۲؛

(ج) هر اعلامیه بر اساس بند ۲ ماده ۲۳؛

(چ) سایر اعلامیه‌های ذی‌ربط مربوط به این کنوانسیون.

ماده ۲۷

اعتبار متون

نسخه اصلی این کنوانسیون، که اعتبار متون عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی آن برابر است، باید نزد دبیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تودیع شود که او باید نسخه‌های مصدق آن را برای تمام دولت‌ها ارسال کند.

در تأیید مراتب فوق، امضاء کنندگان زیر، که به نحو مقتضی مجاز شده‌اند، این کنوانسیون را امضاء کردند.

انجام شده در وین دوازدهم سپتامبر هزار و نهصد و هفت.

سازمان انرژی اتمی ایران

معاونت امور بین‌المللی، حقوقی و مجلس

دفتر امور مجلس و معاهدات هسته‌ای

کارگروه تخصصی قوانین و مقررات

ویژه ارزیابی رژیم حقوقی بین‌المللی مسئولیت مدنی در قبال خسارت هسته‌ای

اسفندماه ۱۳۹۸